

TELEGRAPFULU ROMANU.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditoria foie pe afara la c. r. postă, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditoria. Pretul prenumerării pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

Nr. 37. ANULU XVII.

Sabiu, în 11/23 Maiu 1869.

tră provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era po o jumătate de anu 4. fl. v. a. Pentru prime, și tieri straine pe anu 12 pe 1/4 anu. 6 fl. v. a.

Inseratul se plătesc pentru
o două ora cu 5', cr. și pentru
a treia repetare cu 3/4, cr. v. a.

Ce e acum la ordinea dilei?

Asă ne putem întrebă astăzi, și de către vomu ențată de arăndul asupra celor ce se petrecu, vomu astă ca la ordinea dilei, cestiunea cea mai de mare interesu e cea a scăolelor.

Legislația Ungariei a aflatu cu calea a da expresiune interesului acestuia prin o lege, de 148 §§. Dupa aceea ministrul de culte și instrucția publică s'a apucat să reguleze afacerea prin ordinaciuni și circulare și prin denumirea organelor sale, care au să supravegheze instrucția.

Din partea autorităților bisericice năstă, după cum amu vediut din două circularie publicate în aceste colone, încă s'a facut pasii necesari, și pentru deslușire s'a adăusuit altă circularie din anii trecuti de sub alte sisteme: pentru că cei competenți să vadă că în lucrul de capetenia tutu asiă avemu să ne purtăm și acum că și atunci, și totu asiă că și sub sistemele de mai nainte.

Si circularele cele nouă și cele vechi trebuie cetele cu atenție și legea scolastică asemenea, căci altminteră se poate face din partea unora comune erori, cari să aibă urmări grele pentru scălelor lor.

Ună avemu să punem înaintea ochilor celoror năstă, că unu felu de anticipație, că măsurile cari le iă legea în privința scăolelor voru fi o probă, de către poporul și iubesc scăola sea și de către elu e în stare să face de voia bună - ceea ce va fi mai tardiu să îl să facă.

Legea lasă scăolele d. e. confesionali după cum a aflatu poporul ca i convine mai bine; legea nu lăsă conturba în posessiunea acăstă, ea prețină numai că scăola să fie spătioasă și preste tutu buna pentru petrecerea copiilor intr'evs'a, pre cătu durăza instrucția, invatiatorul să aibă lăsa mai buna și scăola să o cerceteze copiii regulat.

Suntene de departe de a nu vedea puterile năgale intre unele confesiuni și statu și de aceea căndu legea dice, că de către confesiunile nu voru corespunde prescrișorul voru fi admonite de trei ori din jumătate în jumătate de anu și după trei admoniții statul va ordina înștiințarea scălei comunale, la carea voru trebuia să platăsea după dare cinci la sută și cei că au fostu sustinutu mai înainte scăola confesiunale: avemu totu dreptulu de a năteme, că voru fi comune bisericesci și confesiunali, cari, neavendu execuțivă în mâna și poporul fiindu sără destulă tragere de anima, voru scăpa dreptulu asupra scălei nu numai confesiunalmint, dări probabilu și în privința limbii.

Nici până acum nu lipsescu voci straine, cari se pronuntia într'acolo, că aru fi mai cu scopu că sa se înștiințe numai căte o scăola comunale, să se fie căte o scăola comunale. Va se dica, noi, că după starea lucrurilor prezente, numai în scăolele năstă confesiunali și în biserică ne mai putem păstra limbă, de către nu ne vomu interesă cu tota anima și din căte puterile de scăole, suntene amenințati de a perde în multe comune dreptulu de a inveta romanesce. Si de către nu vomu inveta din pruncia, nu vomu vorbi romanesce nici în familia nici în biserică, și căndu vomu fi mari vomu incetă de a fi români.

Până a puté deslușit lucrul acesta și mai bine, ne multiamu a dice că de către în colonele acestui dioarui s'a operat totu-déună observarea principiului confesiunalităției, s'a operat și pentru casuri că ceste prezente, a căroru posibilitate o putem prinde cu mâna.

Amu dorî din totu susținutu și din căte anima, că comunele năstă bisericesci cari au dejă scăole, să le tienă la înaltimea aceea, incăndu voro veni organele regimului să le cerceteze să nu păte-

bagă vina, că nu suntu apte pentru de a susține scăola; și că cele ce nu au, dări după impreunarea puterilor lor aru putea face, în interesul existenței loru naționale, să facă scăola, că să nu să constrinse de a susține mai tardiu scăola cu limba străină pentru copiii loru.

Evenimente politice.

In dietă Ungariei se desbate responsul la cuvântul de tronu.

In Boemia au inceputu ierasi meetingurile, după ce s'a delaturat starea exceptiunale.

In politică esterna facu căre sgomotu, alegerile în Francia și cortesii în Spania.

Ministeriul italianu s'a reformat, primindu elemente de acele cari să indestulăse partidele camerei.

In București alegerile municipali au esită în favoarea guvernului; tutu asiă și în districte, afară de Ploiești, Cameră se ocupă încă totu de verificarea titlurilor deputaților.

Astfelu linisce și pace în căte părtele.

Dietă Ungariei.

Amestratu promisiunei din rolul trecutu, publicându-projectul de adresa din casă deputaților, îndreptat către Maj. Seaprecum și în părțile a regesecă!

Cu bucuria omu inteleșu din înaltul cuvântului de tronu alu Majestății Tale cumca se îndreptău întră că atenție a națiunii iute și resoluțu spre opul mare alu reformării interne.

Si noi suntemu convinsu, că desvoltarea spirituală și materiale a națiunii e condiția neapărată de lipsă pentru bunastarea națiunii și rădiomu celu mai securu pentru libertatea năstă constituționale.

Suntene defectele, pre cari nu le potremu delatura până acumă din cauza relațiilor nefavorabile, cunoscem pretensiunile tempului, pre cari nu le potem lăsa neconsiderate, și petrunsi de simtiemintele necesității reformelor interne conforme scopului, ni tienem de sănătă datorința, după ce prin deslegarea cestiunilor de dreptu publicu, cari erau mai nainte pendinti, ni se puse fundamente securu reformei năstă pre terenul legislatiunii fără întârziare spre reforme cerute de timp. Acele puncte ale reformelor interne, cari suntu insirate specialu în înaltul cuvântului de tronu alu Majestății Tale, contin astfelu de obiecte, a căroru execuțare corespondentă este și voiă intregii națiuni; și de lipsă a decide în privința loru cătu mai curenda, și noi nu vomu amenă desbaterea acestor obiecte, avendu totdeună înaintea ochilor la aceste desbateri aredicarea potențială a buunei stări a poporului, recerintele sociale ale tierii și interesele impreunate și nedespărțite ale ordinei și libertății.

Onorâmu cu piet-te trecutulu și reminiscințele patriei. Totuși nu ne vomu lipi de instituții, cari înainte potu se fie fostu corespondentă temporului și poate și necesarie, cari inse impedeca acum bunastarea, înflorirea și desvoltarea constituționale a tierii.

Multu timpu și greu voru cere obiectele importante, ce suntu cu deamenuntul insirate în înaltul cuvântului de tronu. Legislația inse trebuie să și îndrăpte atențunea și spre alte cestiuni numeroase și nu de mai puțină importanță.

Ni se potu prezenta și ni se voru prezenta în decursul timpului astfelu de cestiuni, și ni vomu esteinde decisiunile năstă și a supra loru.

Suntene convinsu cumca paculu legalu ce s'a eșeuțuitu intre Ungaria d'o parte și Croația și Slavonia d'ală parte sub sesiunea treinta prin contractu de dreptu publicu și care a și intrat în validitate, încă se va mai întări prin conlucrare frățiesca, ce ni-o cere afacerile năstă comune. Cu totii suntemu necesitatea agendelor numeroase, și cu potere și activitate armănică vomu și vomu năști ca se promovă bunastarea comune a patriei năstă.

Nu potem intrelasă a nu aminti Majestăței Tale cu incredere sincera puseniea presintă a confiniului militaru. E fără indoială cumca confiniul militaru apartine la corona ungură. Ună parte apartine nemedilicu la Ungaria, parte cea mai mare apartine nemedilicu la Croația-Slavonia. În confiniul militaru încă mai există ună instituție că ereditate, carea pre d'o parte nu convine cu relationile presentului, pre d'ală parte sta în contrastu directu cu legile năstă, cari estindu sarcinile serviciului militaru și beneficiul constituției asemenea pre fizice. Nu ne indoim cu eșeuțuirea acestei reformări e impreunata cu numeroase și însemnate greutăți; inse Majestatea Ta ni permiti sperantă, cumca vei îndreptă înaltă atenție suverana spre delaturarea acestora pedici și astfelu vei face cu potinția, ca în locul instituției militare ce există în lăptă, coresponditor relațiilor

asta parte a coronei ungură și că să se înspălnescă prin acăstă cererile constituționale ale Ungariei, Croației Slavoniei.

Mai departe ni tienem de detorintă, cu provocare la §-lu 65 alu art. de lege XXX din anul 1868, a face amintire Majestății Tale și de Dalmatia, carea unită legalu cu Croația apartine la corona ungură.

Evinemintele resbelului au ruptu înainte cu sute de ani acestu legamentu săptie. Suntemu cumca sub seculii decursi după despărțire, feluri de relații s'anformatu de nou, nenumerate interese s-au ivit de nou, pre cari nu le potem trece cu vederea și sacrifică unei reincorporări faptice pripite. Înso ne incredemu intelepciuni Majestății Tale, cumca ve va succede a delatură greutățile și pre lăngă considerarea drepturilor și intereseelor tierilor participătorie a deslegă și cestiunea acăstă spre îndestulire comuna.

Cu bucuria omu inteleșu din înaltul cuvântului de tronu alu Majestății Tale cumca relații amicabile cu statele esterne ni dau prospectu securu pentru susținerea păcii.

Si noi dorim pacea, căci resbelul e totdeună ună necesitate grea și durerosă, mai ales în stare năstă, unde organizarea corespondentă a afacerilor năstă interne, și criziarea ce e atât de necesaria în bugetul nostru și în sistemul de contribuție, e numai în tempi de pace cu potinția.

Primesee Majestate! spresiunea omagială a mulțumirei năstă aduci pentru grigia-Ti parintescă, căreia, cu referința la susținerea nevătămată a constituției năstă și la promovarea desvoltării interne a patriei năstă ce convine dorintelor tierii, se dă spresiune și înaltul cuvântul de tronu.

Că ablegăti ni tienem de sănătă datorința, a nostrădămu cu diligintia neintreruptă, ca intenția parintescă a Majestății Tale îndreptată spre bunastarea patriei cătu mai curendu să se împlinescă aducendu binecuvântare.

Dealtmintrea suntemu ai Majestăției Vostre imper. și apost. regale cei mai supuți servitori. Ablegăti adunati în dietă din Ungaria, Croația, Slavonia și Dalmatia.

Revista diuaristica.

„Wanderer,” în unu articulu mai lungu spunea centralist imperial canta a-si aduce ierasi la valore principiele, chiama atentia magiarilor a-supra acestei eventualitati si le tiene lectiuni din brosiora bar. Eötvös despre principiu nationalitatilor.

„Hazánk” arata ca consiliari de scola si inspectorii scolari nu se denumesen dupa merite de specialitate, ei dupa principii politice si dupa ne-potismu.

Sublimitatea conferintelor invetitorului.

II.

Solamen miseri socios habuisse malorum.

Se gasesce in medialocul societatii umane, in medialocul nostru chiar o clasa de omeni, ai carei membri cele mai frumose dle din vieti loru si le consacra pentru binele omenimiei. Omenimea insa a mersu pana a abandonat si urmeza inca a abandonat nobilele loru aspiratii, nesocotindu-le nici chiar unu titlu de onore, nici macar ce trebuie sa ocupe si ei in rendul muritorilor! Ne-contestandu ca ventul sortei abinge pre toti pamantii, nici odata nu susla elu cu mai mare posere decat: candu susla, pentru ca sa isi biese navea, pre care se gasescu guardii sciintiei si ai culturii! Invetitorii, acesta clasa de omeni in tote vechurile, decandu tiene a minte nemul omenescu, a fostu si suntu inca considerati, ca cei ce se gasesc pre ultima trepta a scarii sociali. Prin asta dinu vremusa facem istoricul acestei clase de omeni; caci deca ni-am propune chiar descrierea vietii acestor omeni cu tota bunavointa, ce aru trebui sa caracterizeze o astfel de opere; totusi am si sforsiali sa facem inceputul si inchiaarea cu ne-casurile si tote calamitatii, ce ei au suferit si sufera si inca pana ast. Nici nu vremu, nici nu potem incepe o opera precat de imensa pre alata de grava, fiindu ca pre deoparte ne lipsesc puterile da face yre-o istorie de inalta conceplia asupra acestui punct, pre de alta parte ne temem, sa nu ni-acesta clasa vomu si parau. Lasam aasta urmossa dura trista opera unui penel asia de istetiu incat se pota corespunde seriositatei acestui studiu.

Intempiandu reprezentantii invetimentului atatia obstaculi, atatea neajunsuri din partea societatii unde si voru gasi ei amici pentru diasi impari bneuri si intristarea, ce o sufera? Unde si voru gasi inimi sympathice, amici fideli in principiuri, fideli si in fapte?

Nisce intreburi acestea, ce si voru gasi resu-nelu numai in inimile celor de o sorte cu noi.

Ei bine! avandu in vedere acoste considerante omulu din cestiune este sforsiatu in prim'a lita a-si castiga amici adeverati nu perfidi, din inim'a caror sa imprumulam balsamuri recoritorie, amici, cari sa'lo insoliesca in tote nenorocirile, ce potu sa se arate; caci ne mangaiam avandu soci in nenorociri!

Intrebam dar: unde va gasi unu invetitoru aceea, ce pentru elu este o necesitate de prim'a ordine? Cine-i apretieza cu cuiuuntia si cu o matura seriositate puseluna lui? A cui inimahate sympathetic si tare pentru inim'a unui invetitoru zelosu de chiamarea sea dura totuodata ingrijatu de viitorulu seu? Dora acel'a, care in-eungiuat de bunatati pamantesci dice: bea, mananca suslete si te veselesc, ca ai destule bunatati stranse pre multi ani? Ferescă Dumnedie! Inim'a unui astufelui de sibarit nu mai simte nimicu! In elu este incubat materialismul celu mai incarnat: inel elementele spirituali suntu nimicite prin marea cantitate, ce represinta materia bruta. Sa venim la altu estremu. Gugea cineva, ca la celu ce si castiga pânea dinica intru sudoreea feciei sele afla unu invetitoru sympathii? Pre purcino. Sentimentele lui de amicia suntu pism'a, privindu-te mai bogatu decat elu; caci tu dupa opinionea lui seceri, unde nu semeni, — adun unde nu risipesci. Stându tote astea intrebui acum: ce vréi sa mai faci cu negligentia bunule invetitorului? Vrei sa traiesti numai singuru?

De ai si vré asiá ceva, nu este permisibila. Tu esci sfortiatu a inchia legaturi de amicia cu altii, — si acesta altii suntu cameradii lei de studiu, coluptatorii, cari impreuna cu tine se lupta

totu pre unu terenu si urmarescu totu acela-si scopu. Chiamarea invetitoresa este si seriosa si grava. Stându deru invetitorii in mediulocul necasurilor potu ei ore sa n'auda sunete sympathice din vr'o parte macaru?

Bucuri'a si sympathetic nu suntu ele ore limanuri de mangaiare pentru unu invetitoru in calatoria pre acestu pamantu? Este dara evidentu, ca unu invetitoru are necesitate in prim'a linia de o bucuria, in care inim'a batendu mai sympathetic si mai liberu sa i ofere o perfecta seninatate, o completa usiurintia de grigi, cari sa lu transmuta in deliciosele tempuri ale copilariei. Te intrebudara, bunule invetitoru! unde ti poti tu gasi aceasta necesitate, de care esti asa tare sfortiatu? Dece nu intre socii tei, de o sorte cu tine. Dece tu conscientiosu chiamareci tale de ce nu vréi sa te asociesti cu alti invetitorii, ca in compania sa satisfaci necesitatii, ce inim'a de pedagogu reclama? Unde poti tu sa ti nobiledi din ce in ce mai multu inim'a ta de pedagogu? Unde ti poti vidé mai bine positi'a ta sociale decat in conferintele invetatoresci? Unde ti poti vidé mai bine starea ta decat in societate cu acel'a, pre cari ventulu i atinge de asemenea ca si pre tine?

Noi mai avemu, ce e dreptu, o bucuria, care nu o putem gasi in cercurile sociali. Acesta bucuria consista in sement'a aruncata de noi pre unu pamantu bunu, unde prinde radacina, resare, crese, inflorese si pro urma da fructu. Bucuri'a acesta a consista in efectele si resultatele, ce au produs oper'a nostra in susfetele tinere indigetandu-le adeca calea virtutiei. Eata recompensa cea mai mare pentru unu invetitoru, ce a secerato dupa unu lucru greu.

Miru objecta poti cineva, ca inim'a pedagogului este dejá satisfacta alimentata si numai prin asta impregiurare! Cine nu scia inca, ca o perpetua monotonie aduce pre omu la o langedia; candu vioitiunea spiritului se perde. Susfetul si perde acea posere de vieta, ce se chiama elasticitate si astufelui operei i lipseste chiar viata. Nici chiaru siint'a nostra humana nu este astufelui compusa de creatoriul, ca sa corespunda monotoniei. Sciumu din viata de tote dilele, ca unu omu cu catu si castiga mai multe impresioni: cu sebe ca omu, ca cetatiana etc. — si apoi monoton'a nu pre olera multe impressioni.

Intrebam acum deca unu invetitoru poti tra in monotonie, intr'o viata singuratica: candu elu are da deplini o opera asia de imensa; candu elu are da cresce pre futorii cetatiani; candu este vorba de fericirea poporilor? Lasam sa si responda fia care dupa placu. Noi judecandu cestinea din punctul de vedere al importantiei credem a nu esagera, deca mergem pana a pretinde dela invetitoru cea mai mare seriositate si o experientia catu se poti de intinsa, cari ambele nu se poti castiga fara numai in alianta strinsa cu cei de o sorte cu noi.

Firme in credintele nostre avemu cuvantul de-stulu de tare: candu pretindem dela invetitorii nostri din scolele populare sa merga la conferintie, ca acolo unii prin altii sa si insufla curagiul da loptu cu persistinta pre teremulu alesu de ei in-sisi! — Inca odata dura: intruniti ve in conferintie, ca sa ve mangaiati in bucuriile si ne-casurile voastre; caci ne mangaiam a-vendu soci in nenorociri!*)

Ioann D. Petrasicu,
invent. la Resinari.

*) Fiindu de credintă, ca dlu autoru intrebuintieza cu-ventulu mai multu pentru form'a din afara nu avemu nimic'a in contrai; de altumintre, nenorocirea, ca si' n'orocirea e forte relativa. In impregiurările nostre speciale romanescri, nu numai invetitorii, ci si altii intem-pina neplaceri si neajunsuri pre calea intreprinderilor loru. Nu trebuie inse sa perdem curagiul. Avemu de multe ori de a face cu omeni cari nu cuprind lucrurile din nescintia din capulu locului, seu din nisce prejudicie pre cari le au adus cu sine din o lume vechia si prin cari, caută ca prim nisce sticle colorate la miscarea cea noua a lumei. Nisuntja sa fia intreptata de a elibera ve-derea de prejudicie si de a face pre totu insulu se intie-lega ca cutare stare, cutare intreprindere este necesaria si trebuie sa se faca in form'a in carea sa aduca folosu si mai mare si mai grabaicu. Invetitoru, seu ori cine, sa se imbrace in zaua resignatiunei mai anteiu, pentru ca cu linisice sa-si pota urmar scopulu, candu va vedea pre vecinul seu desfatanduse si pre sine tigorindu-se din simpla ca la conveniri se imbarhateze si prim exemplul sau pre cei noi, cari inca nu suntu deprinsi cu acestu innotu neplacutu in noianulu celu vastu alu vietiei.

Instructiune.

Pentru executarea statului provizoriu despre alegarea corporilor representative si a oficiilor districtuali si comunali in fudulu regescu aprobatu prin prea in resolutiune a Majestaticei Selei imp. si apost. regale din 22 Martie a. c.

A. Conscriptiunea alegatorilor.

§. 1. Comitele demanda magistratelor si oficiatelor conscrierea alegatorilor in sensulu. §. 2. a statului provizoriu si otaresce spre scopulu acestui unu terminu anumitu.

§. 2. Magistratele (oficiolatele) esmitu atatea comisiiuni, catu cugeta a fi de lipsa la ajungerea scopului.

Fiecare comisiiune conscrietoria consta din unu conduceatorul trei asesori si unu protocolisto.

Conduceatorul se ia din gremiul oficiatului seu magistratului cercualu resp, protocolistul din personalala inferioru, insa se poate intrebuinta in fiecare comună si notariul comunale. Pre cei trei asesori i alege in fiecare comună comunitatea pre-senta.

In orasie mari se potu esmitre doua seu dupa trebuinta mai multe comisiiuni conscrietoria de odata, insa lucrarile loru trebuie sa se imprene in fine la oalta.

§. 3. Conscriptiunea alegatorilor se face publica in comun'a insa-si si pre spesele ei.

§. 4. Conscriptiunea va cuprinde inainte de tote pre toti membri contribuenti din comună. Aceia insa nu se voru considera, cari dupa § 4 a statutului prov. din cauza insusirilor loru personali suntu eschisi dela alegeri.

Dupa consultarea numerului totalu a contribu-entilor, comisiiunea otaresce numerulu celoru in-dreptati la alegeri (§. 2 din statut), conscrie pre alegatori si insemna la finea listei alegatorilor inca 10% din numerulu alegatorilor conscrisi, pre cei ce contribue mai multu, ca alegatori in re-serva.

§. 5. Liste in care suntu conscrisi alegatori se fac publice in comun'a insa-si si pre spesele ei. Reclamatiuni individuale seu in-dreptate contra pur-cederei la conscriere au de a se insira in cele 8 dle sumarice in cotele de reclamatiune subscrindu-se din partea reclamantului, respective punendu degetulu cu ajutoriul unui subscriptoriu.

§. 6. Dupa terminul acestui de reclamatiune, comisiiunea conscrietoria indata se intrunesce in o sedintia finale si substerne listeile alegatorilor pre-cum si reclamatiunile insinuate dandu-si parerea oficiatului districtual. In tempu de alte 8 dle acesta decide asupra tuturor reclamatiunilor. Contra acestor decisiuni se poate insinua in 8 dle dupa predarea loru la oficiatului districtual recursu catra comitele. Recursele referitoare la listeile conscriptiunale singuratic se cumuleaza dupa decursul terminelor prescrise si se asternu cu tote actele referitoare comitelui, carele decide asupra acestor recurs in instanta ultima.

§. 7. Pentru defecete mari seu neobservarea legei la conscrierea alegatorilor e respundietoriu presiedintele comisiiunei cu person'a sea si celu pusienu cu purtarea tuturor speselorlor, candu s'ar vedea a fi de lipsa o conscriptiune noua. Contra decisiunii penale dictate de comitele se poate luare recursu la ministeriul de interne in tempu de 14 dle. (Va urma.)

Protocolul.

Sedintele VII obisnuita si extraordinarie tenua din partea directiunii Asociatiunii nationale aradane, pentru cultura poporului romanu, in Aradu, in 17/29. Aprilie 1869; de satia au fostu:

Presedinte: Ioanu Popoviciu Deseanu, directori secundariu substituto.

Membri: Emanuil Missiciu perceptoriu, Dr. Atanasius Sandor, Ioane Rosiu, Stefanu Siorbanu, Demetru Bonciu, Ioanu Goldisiu esactoriu, si Teodoru Serbu economu. Notariu: Petra Petroviciu. (Capetu.)

4. In sensulu acestui comisiiunea propune formulariu sortiului dupa care sa se tiparesca ori

R o m a n i a.

Stea'ua orientului, vorbindu despre deschiderea parlamentului român, dice, ca fratele Domnitorului, Leo poldu s'a dus la curtea metropoliei în trasura de gala, acompaniat de mai multe autorități militare. Trasur'a era precedată de un escadron de gendarmi și urmată de altul de cavaleria. La intrarea sea în camera se radică toti dela locurile lor și primira cu aplause vie prefratele Principelui Carol.

6. Castigurile facute respectivii le voru pulăscote dela directione — pre lângă producerea sortiului originalu — in restempu de 6 septamâni, iéra cele nescosé după espirarea acestui terminu, voru cadé in favorea fondului asociatiunei.

7. Cumperatorilor de cinci sortiuri li se da unulu, adeca, — alu sișele, — gratisu.

8. In fine a se tipari ori litografă o catime de 12,000 exemplarie de aceste sortiuri după formulariu susu espusu.

Determinat : Propunerea comisiunei se primeste, si in urmarea acelei se decide :

A se face petitiunea propusa pentru relasarea factelor timbrale, către Ministeriul reg. ungariu de finantie, pentru a cărei subsecernere si promovare se va recercă d. directoru primario Antoniu Mocioni, si d. vice-presedinte alu doile Sigismundu Popoviciu cari se află de prezintă la Pest'a.

Nu altcum: a se face insinuare la jurisdicția unea concernenta politica, si la directiunile de loteria, — despre arangiarea sortiturei acesteia.

Obiectele propuse din partea comisiunei sub punctu 3. lit. a) si b) a se procură la timpul seu spre scopula destinată pentru sortitura.

Formulariu de sortituri — in sensu propunerei comisiunale — se adoptează si tiparirea său. Litografarea a celuia in catimea recerută de 12,000 exemplarie pre spesele asociatiunei se dispune asemându-se susum'a obvenind la perceptoratulu asociatiunei in modu anticipativ, sub rubric'a menita pentru erogatiunile acestea care apoi se va computa la timpul seu din venitulu curatul respective sub-stratul sortiturei.

Prezidele comisiunei Demetru Bonciu si notariul Petru Petroviciu se concredu cu procurarea tiparirei cătu mai urginta a sortiurilor, avendu de-spre resultatu a reportă la siedint'a cea mai de aproape.

Mai departe comisiunea are de a substerne reportul său si respective propunerile ulterioare, si in privint'a arangiării petrecerei de saltu (balu), cu care este impreunata sortitura.

68. Fiindu espedițiunile — din acesta siedintia forte urgente, pentru autenticarea protocolului.

Determinat : Se delige terminul pre sămbeta in 1 Maiu nou, a. c. la 6 ore săra, la care toti membrii de fatia suntu posibili a conveni in cancellaria asociatiunei.

Protocolul acesta in presența membrilor directiunei, Ioanu Popoviciu Deseanu, Dr. Atanasiu Siandoru, Ioanu Rosiu, Teodoru Serbu, Stefanu Siorbanu, Ioanu Goldisiu si Petru Petroviciu, prezentindu-se sa autenticat. — Aradu in 1 Maiu non 1869. Directiunea asociatiunei nationale aradane pentru cultură poporului român. Presedinte : Ioanu Popoviciu Deseanu m/p. directoru secundariu substitutu.

Petru Petroviciu m/p.
notariu-directional.

Ibanesti, 4 Maiu 1869.

Dominule Redactoru! In legatura cu articulul din Ibanesti 14 Aprile 1869 st. v. a pretiutiei săo „Telegrafulu Rom.“ nr. 32 s'a mai adunat încep dela urmatorii crestini contribuenti precum urmează ore cine 1 fl. v. a. Refra Vasilica a S. 20 xr. Pfecub Ioanu 10 xr. Suceava Górea 50 xr. Kürös George 10 xr. Popp Maria p. 20 xr. Suceava Vasilie 50 xr. Cofari Simionu a. G. 50 xr. Glig'a Iacobu a Sim. 50 xr. Mate Maria Lupoe 20 xr. Petra Ioana or. 20 xr. Glig'a Silimon 20 xr. Kürös Ioann a T. 10 xr. Glig'a Maria v. o. 10 xr. Suceava Maria M. 10 xr. Mate Maria I. M. 10 xr. Cofariu Mihaila Can. 40 xr. in sumă 5 fl. v. a. pre lângă care ve rogn ca sa luati asupra-ve ostenel'a de ai admanuă, si acesti la nenorocitii nostri crestini dela Cincu-mare. *) Alo stimatu d-yostra.

Demetru Cornea,
Parochu gr. or.

10. Din Botzen, Ioane Dumbrau'a capelanu castrense in Botzen (in Tirol) denumit in sied. com. din 4 Nov. 1862 § 127.
11. Din Brasovu, Ioanu Georgiu Ioann neguiliotoriu, denum. in sied. com. din 10 Decem. (28 Nov.) 1861 § 10. Radu Pascu neguiliatoriu, denum. in sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioann Petricu protopopu, denum. in sied. com. din 10 Decem. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioanu Lengeru prof. gimn., denumit in sied. comit. din 17 Sept. 1868 § 84.
12. Din Branu, Ioanu Metianu protop. in Zernesci, denum. in sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Mironu denum. in sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.
13. Din Bistr'a, Augustinu Colotoru parochu, denumit in sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84. Dionisiu Darabantu notariu (v. obs. numelui premergatoriu).
14. Din Campeni, Teodoru Teocu proprietariu, dentim. in sied. com din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Georgiu Ioanette notariu comit. (v. obs. premerg.) Michailu Andreiucă proprietariu, denumit in sied. comit. din 17 Septem. 1867 § 84. Ioane Patitiu protopopu, denumit in sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.
15. Din Cetatea de balta, Vasilie Moldovanu vice-comite D. San-Martinu denumit in sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioann Pineciu presedinte de sedria D. San-Martinu denumit in sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84. Ioanu Almasianu protopopu in Alm'a, denum. in sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.
16. Din Cernautin, N. Hurmuzachi proprietariu, denumit in sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioanu a lei Georgiu Sbirea secretariu la societ. literarie, denum. in siedint. com. din 17 Sept. 1867 § 84.
17. Din Cincu-mare Ign. Mandoccea adm. prot. denum. in sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84. Moise Branisce ascultantu, totu in sied. din 17.
18. Din Clusin, Vasil. Rosiescu prot., sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioane Pamfiliu protopopu, sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.
19. Din Cahalmu, I. Iosifu, adm. prot. sied. com. din 10 Decem. (28 Nov.) 1861 § 10. Paulu Banutiu secretariu magistr. din sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.
20. Din Cazl'a, Vas. Buteanu jude proces. din sied. comit. din 8 Aprilie 1862 § 44.
21. Din Crasna si Selagiu, Demetru Ciorianu vicariu in Simleul Silvaniei, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Georgiu Filipu advocatu, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Florianu adv. obs. de susu.
22. Din Deesiu Ioann Coleceriu protop. sied. com. din 10 Ian. 1865 § 5.
23. Din Dev'a, Ioane Papiu protop. sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Georgiu Ciacianu vice-comite, sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.
24. Din Doboca, Michailu Bohatielu jude prim. in Gherla, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.
25. Din Dobr'a, Nicolau Crainicu protopopu, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1862 § 10.
26. Din Fagarasiu, Ioann Codru Dragusianu vice-capitanu (v. nr. 25). Fogarasianu, (v. nr. 25). Ioann Antonelli vicariu, sied. com. din 4 Sept. 1866 § 72.
27. Din Gherla, Lazaru Huz'a notariu consist. Ioann Muresianu proprietariu, sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.
28. Din Halmagiu, Mog'a . . . sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.
29. Din Hondolu, Vas. Piposiu protop. sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.
30. Harom-Szek (Trei scaune), Ioann Petricu protop. in Brasovu, vedi si nr. cur. 11.
31. Din Hatiegui, Ioane Ratiu prot. sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Petru Popu vicariu, sied. com. din 6 Sept. 1864 § 51.
32. Din Ibasaleu, Iosifu Siulutiu jude prim in pensiune, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.
33. Din Ilia, Ioane Orbonasiu prot.
34. Din Lugosiu, Iova Popoviciu ne-

*) Cele-lalte diuarije nationale inca suntu rugate a reproduce in colonele sele acestea lista.

gutietorii, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Popavita neguiaț. obs. de susu.

35. Din Lipova, Alessandru Ciordanu, (vedi nr. cur. 34). Ioann Tieranu prot. (v. totu nr. c. 24).

36. Din Magureni, Andreiu Medanu asesore, sied. com. din 8 Aprile 1862 § 44.

37. Din Marmati'a, Mihaiu Pavelu viariu in Szigeto, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Petru Mihali asesoru in Szigetu, sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.

38. Din Mediasiu, Dionisiu Chendri adm. prot. in Siasiu sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioane Popescu adm. prot. in Mediasiu, sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.

39. Din Mehadi'a, Dimitrie Iacobescu prot. sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.

40. Din Mercurea, Georgiu Marcu Macelariu economu, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Nicolau Morariu economu, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.

41. Din Muresiu Osiorhei, Demetru Fogarasi neguiațorii (v. nr. c. 40). Cataramba (?) (v. nr. c. 40). Iosifu Fulep neguiațorii, sied. com. din 2 Aprile 1862 § 44.

42. Din Naseudu, Georgiu Moisiliu viariu, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioane Florianu fiscațu, sied. dtto. Ioschim Muresianu presedinte de sedria, sied. com. din 18 Sept. 1867 § 85.

43. Din Nocrichiu, Gregoriu Maiereu adm. prot. sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Zach. Zcharia practicantu, sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.

44. Din Odorhei, Arone Boeriu protop. in Gyergyo Sz. Miklos sied. com. din 10 Decem. (28 Nov.) 1861 § 10.

45. Din Oradea-mare, Nicolae Zsig'a sen. proprietariu (sied. nr. c. 44) Ioann Gozmanu v-comite, (sied. nr. c. 44). Justinu Popescu profesor, sied. com. din 17 Septem. 1867 § 84. Iosifu Romanau advoeatu sied. dtto.

46. Din Ősenba'a, Nicol. Fodorénu prot. (v. sied. nr. c. 45.)

47. Din Orestia, Ioane Balomiru senator, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Nicolau Barbu secret. magistrat. sied. dtto. Georgiu Bercianu protop. in Cudgiru, sied. com. din 6 Sept. 1864 § 31. Nicol. Popoviciu prot. sied. com. dtto.

48. Din Pest'a, Ioann Miculescu parochu, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Dr. Ioann Galu concepistu, sied. com. din 12 Dec. 1867 § 139.

49. Din Poian'a, Nicolae Cingudeanu notarin, sied. com. din 10 Decem. (28 Nov.) 1861 § 10. Dobrot'a, sied. dtto.

50. Din Poian'a-serata, Ioann Balloiu parochu, sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.

51. Din Remetea, Stefanu Filipu, sied. com. din 8 Aprile 1862 § 44.

52. Din Resnari, Sav'a Popoviciu Bareaianu parochu, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioane Brote proprietariu, sied. dtto. Bucuru Cioranu proprietariu, sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.

53. Din Ros'a de munte, Simeonu Balintu protop. (v. sied. nr. c. 52).

54. Din Sasz-Reginu, Anani'a Trombitasianu proprietariu, (v. sied. nr. c. 52). Michaiu Orbonasianu advoeatu, sied. com. din 12 Dec. 1867 § 139.

55. Din Satu-mare, Petru Branu protop. sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10.

56. Din Sas-Sebesiu, ... Besiana senatoru (v. sied. nr. c. 55). Ioane Tipeiu prot. (v. sied. nr. c. 55). Ioane Deacu prot. siedint. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

57. Din Sacarambu, Sabinu Piso prot. sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Beniaminu Densusianu prot. sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.

58. Din Seliste, Danila Némtiu parochu, (v. sied. nr. c. 57). Nicol. Racuciu parochu, (v. sied. nr. c. 57).

59. Din Sabiu Ioann Hanni'a prot. sied. com. din 10 Ian. 1865 § 6.

60. Din Sighisjor'a, Zach. Boiu prot. sied. comit. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 84. Petru Decei parochu rom. cat. sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.

61. Din Sioment'a-mare, Iosifu Popu vice-cipitanu, sied. com. din 8 Aprile 1862 § 44. Dragosiu vice-notariu, sied. dtto.

62. Din Sacele, Irimia Verz'a parochu, sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84. Radu Popa parochu, sied. dtto.

63. Din Solnocu si Chiorarulu, Alessandro Filipu, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Gabriela Manu jude prim. in pensiune in Deesiu, sied. dtto. ... Cioceanu, sied. dtto.

64. Din Temisiör'a, ... Carmen'a capitana cetatenescu, (v. sied. din nr. c. 63).

65. Din tienitulu Crisiului repede, ... Palade prot. (v. sied. nr. c. 63).

66. Din Turd'a, Dr. Ioann Ratin advocalu, sied. com. din 10 Decem. (28 Nov.) 1861 § 10. Iacobu Lugosiano prot. sied. com. din 4 Sept 1866 § 72. Simeonu Popu Moldovanu prot. in Aghirbiciu, sied. com. din 17 Sept. 1867 § 84.

67. Din Uniadóra, Avramu Pecurariu parochu, (v. sied. nr. c. 66.)

68. Din Vien'a G. B. Popoviciu agenta comerciala. Dr. Gregoria Szilasi prefectu seminariale, sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

69. Din Zarandu, Dr. Iosifu Hodosiu v-comite in Bai'a de Crisiu, sied. com. din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 10. Ioane Francu v-comite in Bai'a de Crisiu, sied. dtto.

70. Din Zlatn'a, Lazaru Piposiu c. r. probateriu de minere, sied. com. din 10 Dec (28 Nov.) 1861 § 10. Ioann Demianu parochu, sied. comit. din 17 Sept. 1867 § 84.

(Cu totulu 136 colect.)

Dela comitetulu Asociatiunei tranne române. Sabiu, in 15 Maiu 1869.

obs. a) Acëst'a lista, conformu conclusului adus in siedint'a comit Asociatiunei tienuta in 8 Maiu c. n. a. c. § 42 se publica cu acea obsevare, ca adunarea generala a Asociatiunei tienuta la Gherla in an. 1868 p. XXIII. pos. 7 a inscrinutu pre comit. Asoc. a reporta la prosim'a adunare generale, despre toti colectori asoc. in desebi, cari cum si-an implinitu deregator'a increintiata loru, precum si pre acel'a a-i incunoscintiati adunarei cari, nimic'a n'au facutu in interesule Asociatiunei (sa se veda resp. incunoscintiare in nrulu 22 alu "Transilvanie" din 1868 pag. 544).

obs. b) Acei DD. cari in decursulu tempului s'au mutatu cu locuint'a din loculu unde erau numiti de colectori, seu au abdisu in scrisu la comitetu, cum si acel'a cari au esit'u din vietia — si comit. a avutu scire despre acëst'a — nu suntu petrecuti in acësta lista.

Varietati.

** In Bud'a-Pest'a a incercat regimulu a inrola pre calea concursului voluntarii suboficeri pen-tri garda. Resultatulu a lostu forte nefavorabile, pentru ca omeni căroru le place lucru, nu lasa căstigulu celu mare si siguru din mâna, pentru ca sa petreca tempulu in cadre. Nereesit'a acëst'a nu se poate caracterisă mai bine decât dupa cum o caracterisă unu magiaru, carele dicea, ca sa se si intemplatu in Bucuresci, ceea ce sa'sa intemplatu in Bud'a-Pest'a la ocasiunea inorârei cu flamur'a ungrésca, aru si disu diuariile ca s'a insultatu flamur'a.

** Denumire. Nicol. Vladu fostu secretariu auxiliare la tabl'a reg. e denumitu asesoru la tribunalulu urbariale prov. in M. Vasihely.

** De mare importanta (?) Cunoscendu de siguru unui barbat, ca nu ni este nimic'a mai grabnic si mai de lipsa, s'au si apucat sa desbata cu totu adinsulu cestiunea neamabilie pentru impregiurările noastre, adeca cestiunea emancipării femeilor. Nu amu cesti tra-tatele, dora din multimea pagineloru ce le impletem'a acëst'a amu bagatu de séma ca lucrul va fi numai meduva de lucru. Ce norocu aru si pentru societate cându eruditii nostri aru si datu prestie unu tratatul despre pantagamistii din America, ca sa scota de acolo invetiaturi, dora nu gluma, pentru societatea nostra. De prisou nu va si a atrage atentionea filantropilor nostri, se intielege, acëst'a numai dupa ce voru gata cu eman-

cipatiunea femeilor, că cea mai de aproape tema de carea sa se ocupe sa sia: emanciparea a barbatilor u din mancipiul femeilor.

** In serbatorile Rosielor apusene s'au intemplatu aici trei omoruri. Unul s'a seversit cu unu musicante dela capela regim. de inf. nr. 9 altulu cu unu infanteristu dela reg. Strelitz nr. 31 si altulu cu unu infanteristu dela reg. Mertens nr. 9. Omorul celu dintâi l'au seversit civili, cele doue din urma soldati (venatori.)

** Nenorociri. L. M. C. Gablenz, cadiendu cu calulu si frante unu picioru. Acëst'a era cându principalele Napoleoni se afla in Agram, unde Gablenz e comandante militariu. In septembrie a acëst'a cadiu contele Andrassy cu calulu sparsindu-se acëst'a de carulu mortilor, care esia din cimitirul, pre dinaintea căruia trecea calare dlu ministru presedinte. Atât'a tu bine, ea scapă cu o contusune, de carea se va si insanatosiata pâna acum.

** Lupulu si lapeda perulu, dara naravulu. Rozsa Sándor, cale promesa ca pre venitoriu se va indeptă, la ocazione bine venita a luat parte la pradarea unei diligintie. In urm'a acestei su arestatu. Neindesulitul cu sărtea acëst'a dorea sa se scape de acolo pre lângă o procedere mai scurta decât pre lângă cea prescrisa in lege si asiá si luă osteneal'a a sparge zidul temnitiei. Sărtea inse nu i-a surisul si asiá lucrul se descoperi din buna vreme. Acum pentru că sa nu mai poată cerea eliberarea sea numai brevi monu l'au pus in fere.

** Se incepui maialele. Astazi va fi unu marialu scolasticu la Resinari.

** Béla de vite a incetatu acum si in Hosmanu.

** Drumul de feru. Asiá dara si Sabiu va capata drumul de feru. La magistratulu de aici si a si sositu o rugare din partea intreprinditorilor fratii Waring, prin carea se incunoscintieza magistratulu, ca lucrarea la linia concesa dela Copsia mica — Sabiu se incepe, si 'ti roga (pre magistratu) a le da mâna de ajutoriu in cele ce voru ave de lipsa. Linia are sa vina dela Copsia mica pre la Sieciea-mare si apoi pre Vis'a in susu pre la Ogn'a la Sabiu.

** Amazona moderna. Unu conte G. oficiale la comptabilitatea statului, e venitoriu mare si că atare tiene căni. Acest'a se obiceiuniesc de mai intra la covrigariulu ce siede in aceea-si carte si mai punu gur'a pre căte o panisiora, fransela s. alt. de felul acestor, din care causa se nasceu certe intre domnulu castnilor si alu pânilor si frantelelor. Joi iera se intempla de unu căne cade in iesita si se trezesce cu o pâne in gura. Covrigariulu face sa se caiasca cu voce inalta bietulu căne. De asta data era numai domn'a contesa a casa. Sâangele dnei s'au turburatu cându au auditu de atât'a umilitia a unui căne contescu si si-au resbunat cu o tornatura de apa pre unul din secciorii covrigarigile. Acest'a au credutu, ca de-si mai intâi se cade sa durduie apoi sa plona, a inceputu a dordui dupa plöia din delicatele mâni ale contesei cu expresiuni cari nu lingusia audiului dedotu cu limbagiul de salonu. Cum se tempa de, déca remanu si dupa plöia inca dordpituri, mai si trasnesce, asiá su si aci. Domacontesa se duce in casa ja o pusca cu döne lievi si o descarea, se dice, asupra covrigariului fara a nimeri. Dupa aceste tôte intra in casa si — ametiesce, incat cu sărtea a sositu politia acolo, d'n'a contesa jacea că dusă de pre lume;

34-3

EDICTU.

Raducanu Iosifu, carele nascutu in Slobozia, dara cununatu si fostu locuitoriu in Brasovu, — a parasit cu necredinta de cătiva ani de dile pre legiuia sea socia Mari'a nat'a Manole Burkes din Brasovu, si pribegesce in lume fara de a se scă loculu unde se afla, — este prin acëst'a citat cu terminu de 1 anu si o di dela datulu de mai josu sa se presentedie inaintea subsrisului foru matrimoniale, căci la din contra si in absența lui se va pertracta si decide — in sensulu SS. canone ale bisericei noastre gr. or. — procesulu divorcele incaminat de soci'a lui.

Brasovu, 30 Aprile 1869.

Forulu matrimoniale gr. or. alu tractului protopopescu I alu Brasovului.

Iosifu Baracu,

Protopopu.